

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Directie Cyber Security

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.nctv.nl

Ons kenmerk

683968

Bijlagen

2

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 15 september 2015
Onderwerp Tweede deelbesluit wob-verzoek ICT-incidenten

Geachte

In uw brief van 28 april 2015, heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) informatie verzocht over cyberincidenten bij (semi) overheidsorganisaties en het Nederlandse bedrijfsleven die zijn gemeld aan of ontdekt zijn door het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC). Daarbij heeft u meer specifiek verzocht om een overzicht van incidenten in voornoemde zin, met de daarbij behorende data, betrokken sector en een omschrijving van het type incident, vanaf 1 januari 2009.

Procedure

De ontvangst van uw verzoek is schriftelijk bevestigd bij brief van 4 mei 2015, kenmerk 643854. Bij deze brief is tevens medegedeeld dat de beslistermijn met vier weken is verdaagd tot 23 juni 2015. Op 15 mei 2015 zijn in een overleg tussen u en mijn ambtenaren nadere afspraken gemaakt over de wijze waarop en de termijnen waarbinnen op uw verzoek zal worden beslist. De met u gemaakte afspraken zijn aan u op 18 mei 2015 per e-mail ter bevestiging voorgelegd en u bent hier op 18 mei 2015 per e-mail mee akkoord gegaan. U heeft in aanvulling hierop op 28 augustus 2015 zowel telefonisch als per e-mail ingestemd met een verlenging van de beslistermijn met betrekking tot onderbedoeld tweede deelbesluit.

De met u gemaakte afspraken, bedoeld in de vorige alinea, betreffen het volgende:

1. Naar aanleiding van uw verzoek zal allereerst uiterlijk op 1 augustus 2015 met een eerste deelbesluit op dat verzoek een overzicht worden gegeven van de incidenten die zijn gemeld aan of anderszins zijn ontdekt door het NCSC over de periode van 1 mei 2013 tot 28 april 2015. Dit overzicht zal, per incident, bestaan uit drie elementen:

- De datum waarop het incident heeft plaatsgevonden;
- Het type incident dat zich heeft voorgedaan, met daarbij een nadere, zo ruim mogelijke, omschrijving van dit incident;
- De sector waarbinnen het incident zich heeft voorgedaan (bv. Financiële sector, Rijksoverheid, etc).

Op 31 juli 2015 is dit eerste deelbesluit, kenmerk 671385, aan u verzonden.

2. Op 18 mei 2015 heeft het ministerie van Veiligheid en Justitie u voorzien van (de vindplaatsen van) de openbare beslissingen op eerdere Wob-verzoeken aangaande bij het NCSC bekende incidenten, met de daarbij behorende incidentoverzichten. Op 18 mei 2015 heeft u op grond van deze bestaande incidentoverzichten aangegeven ten aanzien van welke specifieke incidenten in de incidentoverzichten bij de eerdere beslissingen (d.d. 30 augustus 2011, 19 maart 2013, 11 juli 2013 en 17 september 2013) u een nadere omschrijving van het type incident zou willen ontvangen. Op grond van het door u aangeleverde overzicht zal het ministerie van Veiligheid en Justitie uiterlijk op 15 september 2015 met een tweede deelbesluit op het verzoek, voor de in dat overzicht genoemde incidenten, u waar mogelijk voorzien van een nadere omschrijving van het type van die incidenten.

Het onderhavig besluit ziet op punt 2 van de genoemde afspraken.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar bijlage 1.

Zienswijzen

De zienswijzen van de derde belanghebbenden bij openbaarmaking van het document heb ik in mijn belangenafweging meegenomen.

Besluit

Ik heb besloten de door u verzochte informatie grotendeels openbaar te maken. Een deel van de verzochte informatie maak ik niet openbaar. Voor de motivering verwijs ik naar de overwegingen van dit besluit.

Bij het opstellen van het overzicht van incidenten is de binnen het NCSC standaard gebruikte definitie van een incident gehanteerd: een ICT-gerelateerd beveiligingsvoorval dat bij het NCSC is gemeld of door het NCSC is ontdekt, waarbij zich een acuut gevaar voor (of het daadwerkelijk optreden van) schade aan ICT-systemen of elektronische informatie heeft voorgedaan, betrekking hebbend op één of meerdere specifieke organisaties, waarop het NCSC op enigerlei wijze reactief heeft opgetreden richting deze organisaties.

Overwegingen

Het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties. Ten aanzien van de incidenten 414, 1320 en 1501 onderscheidenlijk incident 1889 heb ik in mijn besluiten van 30 augustus 2011 en 17 september 2013 onderscheidenlijk mijn besluiten van 19 maart 2013 en 17 september 2013 geoordeeld dat informatie over deze incidenten gedeeltelijk niet openbaar wordt gemaakt, aangezien deze informatie onder geheimhouding is ontvangen van een vreemde mogendheid of internationale organisatie, dat de betrekkingen met deze staten of internationale organisaties kunnen worden geschaad indien deze informatie toch openbaar wordt gemaakt, en dat dit belang zwaarder weegt dan het belang van volledige openbaarmaking

van genoemde informatie. In relatie tot de beoordeling in bovengenoemde besluiten zijn mij geen nieuwe feiten of veranderde omstandigheden gebleken die mij anders doen oordelen. Ik heb daarom besloten geen aanvullende informatie over voornoemde incidenten openbaar te maken, omdat bij (verdere) openbaarmaking, zoals gezegd, de betrekkingen met andere staten of internationale organisaties kunnen worden geschaad en het belang daarvan zwaarder weegt dan dat van volledige openbaarmaking van genoemde informatie. Hierbij merk ik nog op dat het blijkens de wetsgeschiedenis met betrekking tot deze weigeringsgrond voor de toepassing daarvan niet noodzakelijk is dat een verslechtering van de goede betrekkingen als zodanig met andere landen of internationale organisaties wordt voorzien, doch het reeds voldoende is dat voorzienbaar is dat door de gevraagde openbaarmaking het internationale contact op punten stroever zal gaan lopen (Kamerstukken II 1986-87, 19859, nr. 3, p. 34). In dit geval is door andere landen of internationale organisaties aan de Nederlandse overheid onder geheimhouding informatie verstrekt. Openbaarmaking hiervan zou het vertrouwen van die andere landen of internationale organisaties, dat dergelijke verstrekte informatie vertrouwelijk blijft, ondermijnen. Het is dan ook voorzienbaar dat in geval van openbaarmaking het internationale contact hierdoor, bijvoorbeeld als het gaat om het in de toekomst al dan niet delen van informatie, stroever zal gaan lopen.

Directie Cyber Security

Datum

15 september 2015

Ons kenmerk

683968

Wijze van openbaarmaking

Het document treft u bij dit besluit in kopie aan.

De stukken die met dit besluit voor een ieder openbaar worden, zullen op www.rijksoverheid.nl worden geplaatst.

Hoogachtend,
De Minister van Veiligheid en Justitie,
Namens deze,

H.W.J.M. Schoof

Nationaal Coördinator Terrorisbestrijding en Veiligheid

Tegen dit tweede deelbesluit of het eerste deelbesluit kunt u binnen zes weken na bekendmaking van dit tweede deelbesluit een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar rust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan: de Minister van Veiligheid en Justitie, t.a.v. Directie Wetgeving en Juridische Zaken, Sector Juridische Zaken, Postbus 20301, 2500 EH Den Haag.

Bijlage 1: genoemde Wob-artikelen

Directie Cyber Security

Artikel 6

Datum

15 september 2015

Ons kenmerk

683968

- 1.** Het bestuursorgaan beslist op het verzoek om informatie zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier weken gerekend vanaf de dag na die waarop het verzoek is ontvangen.
- 2.** Het bestuursorgaan kan de beslissing voor ten hoogste vier weken verdagen. Van de verdaging wordt voor de afloop van de eerste termijn schriftelijk gemotiveerd mededeling gedaan aan de verzoeker.
- 3.** Onverminderd artikel 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht wordt de termijn voor het geven van een beschikking opgeschort gerekend vanaf de dag na die waarop het bestuursorgaan de verzoeker mededeelt dat toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht, tot de dag waarop door de belanghebbende of belanghebbenden een zienswijze naar voren is gebracht of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.
- 4.** Indien de opschorting, bedoeld in het derde lid, eindigt, doet het bestuursorgaan daarvan zo spoedig mogelijk mededeling aan de verzoeker, onder vermelding van de termijn binnen welke de beschikking alsnog moet worden gegeven.
- 5.** Indien het bestuursorgaan heeft besloten informatie te verstrekken, wordt de informatie verstrekt tegelijk met de bekendmaking van het besluit, tenzij naar verwachting een belanghebbende bezwaar daar tegen heeft, in welk geval de informatie niet eerder wordt verstrekt dan twee weken nadat de beslissing is bekendgemaakt.
- 6.** Voor zover het verzoek betrekking heeft op het verstrekken van milieu-informatie:
  - a. bedraagt de uiterste beslistermijn in afwijking van het eerste lid twee weken indien het bestuursorgaan voornemens is de milieu-informatie te verstrekken terwijl naar verwachting een belanghebbende daar bezwaar tegen heeft;
  - b. kan de beslissing slechts worden verdaagd op grond van het tweede lid, indien de omvang of de gecompliceerdheid van de milieu-informatie een verlenging rechtvaardigt;
  - c. zijn het derde en vierde lid niet van toepassing.

Artikel 10

- 1.** Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
  - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
  - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
  - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
  - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.

- 2.** Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege

voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
- b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
- c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
- d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
- e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
- f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
- g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

- 3.** Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
- 4.** Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.
- 5.** Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.
- 6.** Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.
- 7.** Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
  - a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
  - b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.
- 8.** Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Directie Cyber Security

Datum

15 september 2015

Ons kenmerk

683968